

Aan de minister van Financiën
De heer Eelco Heinen
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Den Haag, 11 november 2024

Onderwerp

Verzoek tot aanpassing voorlopige aanslagen inkomstenbelasting 2022 + meer praktisch voorstel invulling tegenbewijsregeling box 3 ter voorkoming voorzienbare uitvoeringsproblemen

Geachte heer Heinen,

- *De VEB heeft het vriendelijke doch dringende verzoek evident onterecht (op basis van oude wetgeving) aan Nederlandse belastingplichtigen opgelegde voorlopige aanslagen (op grond van een onverschuldigd betaalde voorheffing) zonder vertraging te verminderen. Honderdduizenden belastingplichtigen moeten anders nog twee jaar langer wachten op afhandeling wegens uitvoeringsperikelen bij de Belastingdienst.*
- *De VEB roept het kabinet op de rechtsbescherming van belastingplichtigen weer centraal te zetten, niet enkel qua eindresultaat, maar ook in de vormgeving van de administratieve route daarnaartoe.*
- *De VEB roept het kabinet op de tegenbewijsregeling uitdrukkelijk niet door te zetten conform de wijze waarop de Hoge Raad in de juni-arresten het ‘werkelijk rendement’ in het kader van rechtsherstel heeft gedefinieerd, daar de voorziene methodiek evident onnodig gecompliceerd en administratief belastend is voor zowel de burgers als de Belastingdienst.*
- *Een sterk vereenvoudigde methodiek voor belastingplichtigen qua onderbouwing heeft maatschappelijk uitdrukkelijk de voorkeur, een voorstel volgt hierna.*
- *Gelet op ervaringen uit het verleden (denk bijvoorbeeld aan het nog altijd slepende dossier van de Toeslagen), past het dit kabinet tijdig maatregelen te nemen teneinde herhaling van uitvoeringsproblemen bij de belastingplichtige en de Belastingdienst te voorkomen.*

De Hoge Raad heeft in de zogenoemde juni-arresten geoordeeld dat ook de Herstelwet box 3 strijdig is met het EVRM. European Investors-VEB (VEB)¹ vraagt uw aandacht voor de gevolgen voor belastingplichtigen met een lager werkelijk rendement dan het forfaitaire rendement en de wijze waarop een tegenbewijsregeling vormgegeven zou moeten worden. De VEB maakt zich ernstige zorgen over de huidige en nu voorziene toekomstige aanpak.

¹ Royal European Investors-VEB is de grootste belangenbehartiger van beleggers in Europa.

European Investors-VEB

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I www.europeaninvestors.eu
E info@europeaninvestors.eu

I www.veb.net
E info@veb.net

IBAN NL58 ABNA 0429655002
BIC ABNANL2A

CC 40408053
VAT NL002602702B01

Allereerst vragen wij aandacht voor de situatie van circa 500.000 belastingplichtigen. Op grond van de juni-arresten blijkt dat zij te maken hebben met te hoge voorlopige aanslagen inkomstenbelasting, die immers waren gebaseerd op te hoge forfaitaire rendementen.

Deze belastingplichtigen, van wie het vermogen naast spaargeld bestaat uit beleggingen in financiële instrumenten in de zin van de Wft,² hebben te maken gehad met een forfaitair rendement van 5,53 procent (jaar 2022) op hun beleggingen. De Hoge Raad oordeelde dat deze belastingplichtigen slechts belast mogen worden over het daadwerkelijk behaalde rendement.

Gezien de slechte resultaten op de financiële markten in 2022 – met dubbelcijferige verliezen in brede beursindices en een gemiddeld vermogensverlies van ruim 16 procent volgens De Nederlandsche Bank – is het evident dat nagenoeg alle beleggers te maken hebben met een te hoge aanslag. Een enquête onder dertigduizend beleggende VEB-leden wees uit dat meer dan 95 procent een negatief rendement behaalde in 2022.

Het ligt voor de hand dat de Belastingdienst voor deze belastingplichtigen binnen een redelijke termijn de voorlopige aanslagen verlaagt, nu duidelijk is dat het merendeel te hoog is aangeslagen. De huidige planning voorziet er echter in dat belastingplichtigen pas vanaf de zomer van 2025 hun werkelijk behaalde rendement kunnen aantonen. Een definitieve aanpassing van de vermogensrendementsheffing volgt niet voor 2026.

De nu voorziene procedure betekent dat belastingplichtigen bijna vier jaar moeten wachten op correctie van een onterecht betaalde aanslag. De VEB acht dit een zeer ongewenste situatie en een ondermijning van het vertrouwen dat belastingplichtigen mogen stellen in de wijze van belastingheffing. Graag brengen wij in herinnering dat al in het najaar van 2015 de noodzaak tot heffing op basis van werkelijk rendement is geformaliseerd.³ Wij verzoeken u dringend de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting 2022 van belastingplichtigen voor zover deze op basis van box 3-vermogen zijn opgelegd op korte termijn te verlagen.

Daarnaast acht de VEB verdere vertraging in de verlaging van de voorlopige aanslagen 2022 onwenselijk, gegeven de uitvoeringsuitdagingen van de beoogde tegenbewijsregeling. De VEB begrijpt dat u een wetsvoorstel in voorbereiding hebt waarin u de definitie van de Hoge Raad ten aanzien van het begrip ‘werkelijk rendement’ strikt volgt. Hierdoor zijn grote uitvoeringsproblemen te verwachten voor zowel de belastingplichtigen als de Belastingdienst.

² Verslag Commissiedebat box 3, Tweede Kamer 9 mei 2023. Staatsecretaris Van Rij: *‘Ik roep in herinnering dat het aantal belastingplichtigen in box 3 2 miljoen is. 40% van hen heeft puur spaartegoed en 20% à 25% van hen — dat kan per jaar wisselen — heeft voornamelijk spaartegoed en wat effecten.’*

³ Motie Bashir, Kamerstuk 34302, nr. 97, aangenomen in Tweede Kamer d.d. 18 november 2015

European Investors-VEB

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I www.europeaninvestors.eu
E info@europeaninvestors.eu

I www.veb.net
E info@veb.net

IBAN NL58 ABNA 0429655002
BIC ABNANL2A

CC 40408053
VAT NL002602702B01

De Belastingdienst wil belastingplichtigen via een digitaal formulier vragen het bruto rendement van elk individueel financieel instrument (aandeel, obligatie etc.) in hun portefeuille(s) op te geven. Alle mutaties gedurende het fiscale jaar moeten separaat worden vermeld, ook als mutaties door aan- en verkoop binnen het betreffende jaar geen effect hebben op de portefeuille op peildatum 31 december. Daarnaast moeten dividenden en *corporate events* per regel uitgesplitst volledig en juist worden opgenomen.

Van een betrouwbare overheid mag verwacht worden dat zij een administratief efficiënt en laagdrempelig systeem ontwikkelt teneinde belastingplichtigen te helpen evident teveel betaalde belasting terug te vragen. Dat is in de huidige opzet niet het geval.

Belastingplichtigen worden haast gedwongen externe ondersteuning te zoeken bij bijvoorbeeld professionele adviseurs, die er het beste van moet maken met een grote hoeveelheid knip- en plakwerk uit allerlei overzichten van effectendienstverleners (banken, brokers).

Dit schuurt te meer wetende dat dit systeem van exacte berekening overbodig is om de rechtmatigheid van de teruggave door de Belastingdienst te kunnen verzekeren. In het overgrote deel van de gevallen is immers direct evident dat er, het totaal van de beleggingen overziende, geen positief rendement is behaald gedurende 2022 en er uit hoofde hiervan ook geen belasting verschuldigd is.

Bovendien blijkt uit eigen onderzoek dat het bepalen van **brutorendementen** per beleggingstitel voor veel belastingplichtigen lastig of onmogelijk is, mede doordat effectendienstverleners de kosten per belegging en/of per aan- of verkooptransactie vaak niet rapporteren. Dit kan leiden tot onduidelijkheden bij belastingplichtigen, waardoor een aanzienlijke druk zal ontstaan op de nadere informatievoorziening van de Belastingdienst en andere instanties. Ook kan de Belastingdienst eenvoudig teruggave weigeren op basis van een enkele administratieve omissie, zo heeft de recente geschiedenis helaas geleerd.

Wij verwachten dat belastingplichtigen (en hun adviseurs) eigen methodes zullen ontwikkelen voor het leveren van tegenbewijs. Het digitale OWR-formulier dat hierin zou moeten voorzien is te moeilijk in uitvoering en leidt enkel tot verdere vertraging in rechtsherstel.

Samenvattend verzoekt de VEB de minister zo spoedig mogelijk een herberekening van de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting 2022 door te voeren voor de circa 500.000 belastingplichtigen die in box 3 naast banktegoeden uitsluitend beschikken over beursgenoteerde financiële instrumenten (dit betreft ongeveer een kwart van alle belastingplichtigen met box 3-vermogen).

Zo nodig zal de VEB deze circa 500.000 belastingplichtigen wijzen op de mogelijkheid een verzoek tot ambtshalve vermindering van de voorlopige aanslag 2022 in te dienen *c.q.* een beroep te doen op artikel 9.5, lid 1 Wet IB 2001.

European Investors-VEB

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I www.europeaninvestors.eu
E info@europeaninvestors.eu

I www.veb.net
E info@veb.net

IBAN NL58 ABNA 0429655002
BIC ABNANL2A

CC 40408053
VAT NL002602702B01

Teneinde te voorkomen dat vele belastingplichtigen elk individueel een dergelijk verzoek moeten indienen, stelt de VEB een toezegging op prijs dat de Belastingdienst uit eigen beweging deze groep belastingplichtigen tegemoet zal komen door binnen een afzienbare termijn hun voorlopige aanslag 2022 te verlagen.

Daarnaast pleiten wij voor een zo gebruiksvriendelijk mogelijke invulling van de tegenbewijsregeling. Vertrouwen in de overheid is gediend bij een adequate ondersteuning van burgers om onterecht betaalde belasting terug te krijgen en onnodige administratieve lasten tot een minimum te beperken.

Tot slot geeft de VEB in overweging om in deze context ook passend om te gaan met rentevergoeding. Meer concreet stelt de VEB voor dat:

1. Bij de terugbetaling van de onterecht te hoge voorlopige aanslag inkomstenbelasting 2022 een rente wordt vergoed over de periode 1 januari 2023 tot datum dagtekening vermindering voorlopige aanslag inkomstenbelasting 2022, waarbij de wettelijke rente als rentevoet wordt gehanteerd, en
2. Indien onverhoopt mocht blijken dat op de definitieve aanslag inkomstenbelasting 2022 toch nog zou moeten worden bijbetaald, berekening van (belasting)rente achterwege blijft aangezien de lange behandeltijd niet de schuld is van de belastingplichtige.

We zijn u erkentelijk dat u vaart wilt maken in het oplossen van dit dossier, waar uw voorgangers dit consequent volledig hebben nagelaten. U kunt vervolgens sterk aan gezag winnen met het kiezen van een meer doortastende administratieve afwikkeling, zonder dat dit ten koste gaat van de uiteindelijke belastingopbrengst.

Als VEB begrijpen we heel goed dat beleggers belast worden voor een gerealiseerd werkelijk rendement. Maar het verplicht voorschrijven van een overbodig systeem voor het terugvragen van evident onverschuldigde betalingen, valt moeilijk te rijmen met de uitgangspunten waarmee dit kabinet van start is gegaan. Opnieuw dreigt een grote meerderheid geconfronteerd te worden met de gevolgen van wantrouwen dat slechts een klein deel van de belastingplichtigen past. Het kan wél: fouten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst.

Hoogachtend,

Gerben Everts

Directeur
European Investors-VEB

European Investors-VEB

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I www.europeaninvestors.eu
E info@europeaninvestors.eu

I www.veb.net
E info@veb.net

IBAN NL58 ABNA 0429655002
BIC ABNANL2A

CC 40408053
VAT NL002602702B01